

SLOVENE

Štev. 94. POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKI NAROD. Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah šte. 2.
(vhod čez dvorišče nad tiskarno).

Z urednikom je mogoče govoriti le od
10.—12. ure popoldne.

Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.

Uredniškega telefona šte. 74.

V Ljubljani, v torek, 26. aprila 1904.

Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemam:
za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6-50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravnistvu
prejeman: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 h.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnine 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah šte. 2.

Vsprejema naročila, inserate in reklamacije. —
Inserati se računajo enostopna pettivrsta (dolžina
72 milimetra) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.

V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta
26 h. — Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Upraviškega telefona šte. 188.

Prava pot.

Dunaj, 25. aprila.

Nemški časniki proslavljajo izvolitev delegacije kot sijajno zmago združene nemške levice ter kot sramoten poraz obstrukcijskih strank. Na videz je to istina, a le na videz.

Že meseca suša je hotela vlada imeti delegacijo.

Ko bi se bile tedaj obstrukcijske stranke udale vladni zahtevi, morda bi bila vlada s tem ali onim izgovorom odgodila državni zbor do pozne jeseni. To bi končno ne bila nobena nesreča za državo, toda velik poraz za parlament in ustavo. — Pretrgana bi bila komaj zopet pričeta pravna pogajanja, zapalo bi vse parlamentarno delo. V tem odločilnem trenutku so nastopili poljski poslanci kot posredovalci. Ker je vse kazalo, da bi bile obstrukcijske stranke tudi s skrajnimi sredstvi zabranile volitev delegacije, katero je hotel dr. pl. Körber imeti na vsak način, vprašali so poljski zastopniki grofa Goluchowskega, ali je res delegacija tako nujno potrebna.

Grof Goluchowski je odgovoril, da ni le nobena sila, marveč da je z ozirom na vnanje razmere celo umestnejše, ako se volitev delegacije vrši pozneje.

Vlada se je morala udati, in to že je bila na eni strani moralna zmaga za obstrukcijske stranke, a na drugi moralen poraz za nemško koalicio, ki je s silo hotela zadušiti obstrukcijo.

Dalje je istina, da so Poljaki kot posredovalci zahtevali od obstrukcijskih strank, naj izključijo iz obstrukcije volitev delegacije, da se morejo nadaljevati pravna pogajanja. In ta razlog je bil v prvi vrsti merodajen, da sta češki klub in »Slovan. zveza« minuli petek ustavila obstrukcijo. Člani »Slovanske zveze« so se udeležili volitve, kar bi bili storili tudi Mladočehi, ko bi se bila volitev vršila v pravem redu. Toda izpočetka, ko se je volitev pričela in so bili prvi na vrsti poslanci s Češkega, je bila tolika gnječa okoli predsedstva, da niti blizu ni bilo mogoče. To je bil torej le slučajni povod, da se češki poslanci niso udeležili volitve. Iz tega je tudi razvidno, da so češki radikali na svojo roko začeli ropot in so tudi sami odgovorni za svojo taktiko. Deloma je nehoti zakrivil ropot tudi predsednik grof Vetter, ker je v redni seji odredil izredno, kar se ne strinja s pravilnikom in proti čemur sta ugovarjala češka poslanca dr. Stransky in dr. Kramář.

Sicer pa so danes razbite klopi zopet popravljene, in ravno zadnji dogodki so »ad oculos« dokazali potrebo novega poslovnika. Krščansko-socialni klub je že v soboto sklenil, naj pride načrt novega poslovnika takoj na dnevni red. Temu se tudi ostale nemške stranke ne morejo ustavljati, četudi imajo svoje strankarske pomisleke. Končno pa je tudi vlada sveta dolžnost, da podpira to akcijo, ako jej je sploh na tem, da si parlament pomaga na noge. To bi najbolj pospeševalo pravna pogajanja.

Tej premembi dnevnega reda pa se ustavljajo češki radikali, socialni demokratje in Vsenemci, ki preté z obstrukcijo proti novemu poslovniku. V tem slučaju imajo

češki poslanci najlepši in najkrajši izhod iz obstrukcije, katera jim ravno ne napravi veselja. In če se vse večje stranke zedinijo, morejo z vztrajnostjo v kratkih dneh ugnati obstrukcijo malih strank, ki bi štele skupaj k večjemu 35 mož. Sicer bi ta boj ne bil igrača, a šlo bi z resno voljo.

Ako pa se posreči reforma poslovnika, s tem ni še rešen parlament, ni še prosta pot za resno delo. Treba je trdne volje, ki prevzame vodstvo v zbornici in sama določa dnevni red v dogovoru z vlado. Tu pa zadenemo ob ono vprašanje, ki je vedno strašilo za nemško levico. Katere stranke naj tvorijo večino? Danes bi bilo gotovo absurdno, ko bi že določili formacijo nove večine. Gotovo pa je, da nemške stranke same nimajo večine in so torej že iz tega razloga prisiljene do retirade, oziroma do kompromisov s slovanskimi strankami. Ravno tako je istina, da slovanski poslanci brez politično sorodnih nemških strank ne sestavijo večine. Torej preostane edina prava pot, da Nemci opusté svojo svojeglavno politiko vedne negacije ter po tolikih prevarah in bridkih izkušnjah ugriznejo v kisló jabolko ter se sprijaznijo z razmerami v Avstriji, kakršne so, in ne sanjajo o onih časih, ki so se končali na bojišču leta 1866.

V tem oziru so se tudi v češkem taboru premenila politična in narodna načela. Stranke se preminjajo in levé. Načela in programi rastejo iz potreb in časovnih razmer. Tako so še pred leti na Češkem kamenjali moše, ki niso prisegali na zastavo češkega prava.

Toda danes je nasprotnik zbral vse svoje moči in češko pravo je zgubilo mnogo svoje privlačne sile. To priznava celo dr. Frlt, voditelj radikalnega krila v češkem klubu. Treba je v prvi vrsti zastopati realen program, ki narodu zagotavlja neodvisnost v mejah mogočih in dosegljivih smotrov. Avstrijski Slovani brez izjeme potrebujemo močno Avstrijo, in v tej smeri je treba uravnati svojo politiko, napeti vse svoje moči. In ravno s tega stališča se nam zdi le kot predsodek, ako mnogi kličejo: »Proč od Ograke!« To bi, kar smo že opetovano naglašali, sčasoma Avstrijo potisnilo popolnoma v prusko naročje, katerega se Slovani najbolj bojimo. Da, v nagodbi z Ogrsko je treba primerne revizije, a nikdar bi ne odobrvali popolne razdvojitve, kateri se vpira že težnja, zakon lastnega vzdrževanja. In to težnjo bi morala podpirati vsaka v resnici avstrijska vlada, kateri je izročena usoda avstrijskih narodov. Ako tega noče ali ne more, je njen obstanek neopravičen, nesreča narodov in države.

Ako se torej češki politiki sprijaznijo s takim naprednim, toda zmernim in času primernim programom, v katerem bi morala biti ena prvih točk potrebna soc. reforma ter dalekosežne ideale prepuste akademskim razpravam, potem se morajo izditi pojmi, ublažiti politična in narodna nasprotja. Seveda morajo v isti meri tudi Nemci kreniti drugo pot. V dolgih desetletjih so so pač mogli prepričati, da z vsem birokratskim aparatom in z vsemi krutimi dragonadami ne stró in ne ponomčijo slovanskih narodov.

Ako prodre ta misel tudi v širše kroge prebivalstva, potem se prične nova doba za državo, v kateri danes vlada le prikrit birokratski absolutizem.

Delavski shod na Javorniku.

Odbor stavlajočih delavcev na Javorniku je sklical v nedeljo, dne 24. t. m., na Javorniku javen ljudski shod, ki naj bi se vršil ob 3. uri popoldne. Udeležba in zanimanje za shod sta bila v celi Gorenji dolini uprav velikanška. Zborovalci so prihajali v velikih četah na zborovanje. Videlo se je, da se za upravičeni boj delavcev na Javorniku proti nasilnemu nemškemu kapitalu ne zanimajo le stavlajoči delavci sami, marveč tudi delavstvo na Savi.

Nepristranski opazovalec je čital lahko na obrazih teh revežev, kako se jim je godilo, in da so res le nečuvne razmere morale biti vzrok, da je to močno, revno in neorganizirano delavstvo na Javorniku stopilo v boj, v stavko proti bogati kranjski obrtni družbi.

Kranjska industrijska družba je delala s svojimi delavci na nečuden način. Prav nič se ne ozira na to, da ima napram delavcem tudi dolžnosti in ne le pravic. V novo tovarno na Javornik je premestila mnogo delavcev. A ti delavci so bili v javorniški tovarni slabše plačani, kakor prej v tovarni na Savi.

Poleg tega pa jim je tudi vodstvo tovarne vedno več in več odtegovalo. Delavci so pošiljali deputacijo za deputacijo k vodstvu, ki jim je vedno in vedno obetalo zboljšanje, a za zboljšanje ni storilo ničesar. Dobro in nad vse mirno delavstvo je videlo, da žalibog ne more več izhajati s svojim zaslužkom. Prišlo je v dolgeve in brez izdatnega zboljšanja zaslužka bilo bi gmotno uničeno. Vse te okoliščine so povzročile stavko.

V vsakem boju se izdijo tudi pojmi. In v boju je izprevidelo delavstvo tudi, da brez močnega stanovskega društva ne bode moglo v prihodnosti varovati svojih koristi. Spoznalo je pa nadalje tudi, kje ima svoje prijatelje in kje svoje nasprotnike. Zaščitnik in prijatelj vseh domačih in pritepenih tujih delavskih izkoriščevalcev na Kranjskem, »Slovenski Narod«, je podlo in surovo napadel stavlajoče delavstvo. Isti »Narod«, ki je pisal, da je štrajk ogrskih železničarjev vseskozi utemeljen, se zadržal za zahteve delavcev na Javorniku, ki ne zahtevajo ničesar drugega, kakor to, kar imajo njihovi sodelavci v tovarni na Savi. Tisto malo prijateljev, kar jih je imel še doslej »Narod« v Gorenji dolini, je s svojim lažnjivim pisarjenjem izgubil.

Položaj in brezupnost stavlajočega delavstva označuje pač najbolje to, da izjavljajo stavlajoči delavci: »Rajši gremo delat železnico in na tuje, kakor da bi v sedanjih razmerah in z dosežanjo plačo delali v tovarni.«

Pa tudi delavstvo na Savi je popolnoma na strani stavlajočega delavstva. Z obilimi denarnimi prispevki podpira svoje stavlajoče sodelavce na Javorniku. Izjavilo se je pa tudi na shodu na Javorniku, kamor je prišlo polnoštevilno, da je solidarno z zahtevami svojih sotovarišev na Javorniku, in vodstvo kranjske industrijske družbe naj bode prepričano, če ne ugodí v najkrajšem času zahtevam delavstva na Javorniku, bode stavaljo tudi delavstvo na Savi.

Prepričano je pa tudi vse delavstvo »Kranjske obrtne družbe« o potrebi strokovne organizacije, strokovnega društva. Delavstvo dobro ve, da le močno, nestranksko strokovno društvo bode izvajalo delavstvu na miren in dostojen način svoje

pravice. — Pričakuje pa tudi od vodstva »Kranjske obrtne družbe« toliko socialne razsodnosti in takta, da ne bode zavirala strokovnega združevanja. V interesu humanitete, človeške časti in delavskega dostojanstva pa delavstvo prav resno tudi pričakuje, da bode vodstvo »Kranjske obrtne družbe« delavskim nadzorovalnim organom naročilo, da ravnajo in občujejo z delavstvom, kakor z ljudmi in ne kakor s psi. »Kranjska obrtna družba« je nemško podjetje, to je splošno znano. Slab znak za nemško oliko in dostojnost je pa pač, da v industrialnem podjetju »kulturnega naroda« (?) psujejo delavce nadzorovalni organi s psi, norci, osli in sličnimi izrazi nemške in narodno napredne kulture. Največja sramota za prosvitljeno 20. stoletje je pa pač, da delavce celo pretapajo.

Značilno za pošteno delavstvo je, da mnogoštevilno zbrano orožništvo nima nikakega povoda posredovati. Prav nič ni potrebno, da se je določil prostor, kjer bi zapirali delavce.

Vsa hvala gre tudi zavednemu kmečkemu stanu v Gorenjski dolini. Vrli kmečki možje so v ogromnem številu prišli na shod in s tem dokazali, da se strinjajo z zahtevami stavlajočega delavstva. Podpirajo pa vrli kmetje tudi s podporami stavlajoče delavstvo, za kar jim pač gre vsa čast in pohvala!

Z velikim navdušenjem je shod vzel na znanje tudi možati nastop državnega poslanca V. kurije, g. dr. Ivana Susteršiča, v državnem zboru za interese stavlajočega delavstva. Ogorčeni pa so bili zborovalci, da pripusti liberalni deželni odbor kranjski prisiljenec delati v tovarni. Zborovalci so trdno prepričani, da bodo tudi za to delavstvu prijazni katoliško-narodni poslanci v deželni zbornici kranjski deželnemu odboru po zaslugi posvetili.

Vse delavstvo kranjske industrijske družbe v Gorenji dolini je sedaj edino: Drži se delavstvo brez razlike strok in strank krasnega delavskega gesla: »Vsi za enega in eden za vse«, ker dobro vé, da le pod tem geslom je zagotovljena delavstvu zmaga.

Shodu je predsedoval vrli tovariš Glavčič. Govorili so med drugimi: Gostinčar, Kočar in Moškerc. Sprejete so bile sledeče resolucije:

I. Stavlajoče delavstvo na Javorniku izjavlja, da ostane v stavki solidarno, dokler se njihovim opravičenim zahtevam ne ugodí.

II. Delavci v tovarni na Savi zahtevamo odločno, da se delavcem v tovarni na Javorniku takoj ugodí. Izjavljamo, da smo popolnoma edini in bomo napeli vse moči, da se to zgodi, in če ne, pripravljeni smo stopiti edini z delavci na Javorniku v boj.

III. Shod izjavlja zahvalo zastopniku V. kurije za Kranjsko, g. državnemu poslancu dr. Susteršiču in tovarišem za njihov možat nastop v državnem zboru za koristi stavlajočega delavstva.

IV. Shod obsoja najodločnejše podlo pisanje lista »Slovenski Narod« o razmerah stavlajočega delavstva na Javorniku. Pričakuje, da noben zaveden delavec na nikak način ne podpira tega, delavstvu sovražnega lista.

V. Proti deželnemu odboru delavstvo na Javorniku odločno protestira, da bi prisiljenec delati sedaj v tovarni na Javorniku in sicer pod streho.

Shod se je vršil mirno in v najlepšem redu. Nekaj liberalčkov iz Radovljice in od drugod je bilo na shodu, a bili so mirni in tihi.

Vkljub opetovanim pozivom predsednika shoda, se ni nihče izven naznanjenih govornikov k besedi oglašil.

Navzoči zastopnik glavarstva, g. Zitaik, ni imel povoda posredovati in se je obnašal popolnoma taktčno.

Stavka železničarjev na Ogrskem

je žalostno končana. Predno je izšel oficialni poziv od odbora stavkajočih, naj gredo zopet delavci v službo, je bila stavka zadušena valed strogih vladnih odredb. Tudi zadnji poskus delavstva, da pride z generalno stavko železničarjev do končne zmage, se bo skoro gotovo ponesrečil.

Ne le, da železničarji niso nič dosegli, temveč se jim je še bati maščevanja vladnih oblasti, katero je trgovinski minister slovesno napovedal. Nič pomiloščenja, nič zboljšanja plač, je geslo vlado. Vlada jih ne bo kaznovala disciplinarnim potom, ampak jih mnogo postavila pred sodišče, da tako ostrasi premagance, da v bodoče več ne store kaj takega. Veliko število voditeljev stavke je aretiranih in zaprtih; ječe v Budimpešti so prenapolnjene. Skoro ves odbor stavkajočih se že nahaja v zaporih, madjarske silovitosti slavi triumfe. Tudi plače jim ne bodo zboljšane, a za predlogo glede reguliranja plač železničarjem jim ni treba biti žal, ker ta predloga bi zboljšala stanje le nekaterim višjim uradnikom, ne pa nižjim uslužbencem in delavcem.

Razočaranje je bilo grenko, delavci so bili nizko izdani. Nekateri poslanci so jim sicer obljubili, da se bodo zavzeli zanje v parlamentu, a nakrat je sledil drugi vladni udarec: Nenadoma je bil zaključen državni zbor.

Vlada se je bala poslanske zbornice, zato je poslance poslala domov in tako stavkajočim preprečila zadnjo pomoč. Poslanci so poslani domov in po ogrskem zakonu sedaj niso deležni imunitete. Vlada je tudi poslancem zamašila usta.

To je žalostni konec. Da se ogrska vlada pri svojem brutalnem postopanju ni brigala za to, da s tem krši zakon, je samo-objektivno. Tudi sedaj je ogrska vlada poklicala na pomoč avstrijske polke, da so pomagali stražiti proge in ji opravljali policijsko službo.

Četudi pa je končana stavka s popolno zmago vlade, je vendar dvomljivo, če se vlada more veseliti. Dežela je bila v teh malo dneh tako potresena in razburkana v svojih temeljnih tečajih, da mora imeti vlada strah pred bodočnostjo.

Obtožnico proti članom odbora stavkajočih

dvignilo je drž. pravdnstvo. Dolži jih zapelejanja k prelomitvi uradne dolžnosti. To se smatra na Ogrskem za hudodelstvo, ki se kaznuje z ječo do treh let. Tudi 39 železničarjev iz postaje Rikos Palataer, kjer se urejujejo vlaki, so zaprti. Dolži se jim, da so zaprti tirne premikalnice, pokvarili na vozeh zatvornice, prerezali brzojavne žice, razdrli telefon in s signali na vseh postajah ustavili vlake.

Vodstvo avstrijsko-ogrskih državnih železnic

naznanja, da se na vseh budimpeštanskih in szegedinskih progah otvori ves promet. Iz drž. kolodvora dunajskega vozijo zopet redno na Ogrsko vsi brzojavni in osebnostni vlaki. Tudi promet čez Vlarapas in Szakolca se vrši redno.

Stavka v Zagrebu končana.

Iz Zagreba, 25. aprila.

Danes opoldne je prenehala stavka na tukajšnjem državnem kolodvoru. Čez pet dni prestanka je zopet zažvižgal stroj in zatulil rog na strojarnici. Tudi železniški uradniki so se pokazali v prometni zgradbi. A zdaj se vidi, koliko je dela zaostalo; danes se celo popoldne prevažajo vagoni in se postavljajo vlaki, ki odidejo brzkone jutri v prvi na razne strani. Na kolodvorski pošti so celi kupi paketov in drugih pošiljatev v predvorju nagromadeni, velik del pa so jih spravili že v vozove. To so vse one pošiljate, ki so bile oddane prve dni stavke za one kraje, ki niso vezani z južno železnico, ker je samo ta odpravljala pošiljate. Vojaštvo je že od sobote popoldne zasedlo kolodvor in druga železniška poslopja, ker se je bilo bati izgrediv vsled nepovoljnih poročil iz Budimpešte, a še posebno radi tega, ker se železniško osebje ni hotelo odzvati pozivu železniškega ravnatelja, da nastopi službo.

Od sobote popoldne pa do danes ni smel noben železničar na kolodvor. V soboto ponoči so hoteli odpraviti vlak v Budimpešto, ali ni šlo. Drugi dan so hoteli na Reko, ali so prišli le do Zdenčine. Vozilo se je v dveh vagonih nekaj vojakov, da niso morali peš tako daleč, dočim so na drugo stran morali peš do Križevca. Vojaštvo je moralo namreč zastražiti velik del železniškega tira, ker se je bilo bati poškodb, posebno mostov in predorov. Godi se nam, kakor Rusom v Mandžuriji, pa še v mirnem času. Ne roga se zastoj madjarski upravi, da je azijska. Posebno pa se mora človek čuditi oholemu govoru ministra komunika-

cij, da bo mogel vkljub stavki vzpostaviti promet z novo najetimi ljudmi in z vojaštvom.

Zagreb je pri vsej tej nezgodi malo trpel, ker je bil v zvezi po južni železnici. Hrana se ni zato podražila. Skođe imajo seveda nekaj trgovci in gostilničarji. Zagrebško občinstvo je bilo zavzeto za železničarje, in vse opozicionalne novine so pisale za nje ter branile njih zahteve kot opravilne. Železničarji so se za te simpatije zagrebškega prebivalstva zahvalili javnim potom ter izjavili, da ne bodo nikdar pozabili, da so dobili v hudi stiski toliko podpore od hrvaškega prebivalstva.

Vai tukajšnji železničarji so nastopili službo, in ravnateljstvo je izdalo oglaš, da se začne redna vožnja že danes, deloma jutri po vseh progah na hrvaškem.

Splošna stavka na Ogrskem?

V Velikem Varadinu stavkajo vsi organizirani delavci. Na zahtevo stavkajočih delavcev zaprti so vsi trgovci svoje prodajalnice.

Stavkajoči, kakih 15.000 moških, zbrali so se na to v javnih vrtovih. Vrtove je zastražilo vojaštvo. Stavkajoči delavci so popolnoma mirni.

Vsled stavke so zatvorene v Varadinu vse trgovine, gostilne in kavarne. Alarmirana je na željo župana tudi mestna vojaška posadka. Pešci so zasedli ulice in trge, konjenišvo pa ceste, ki vodijo v tabor stavkajočih delavcev.

Višji mestni stotnik podal se je v tabor stavkajočih delavcev in jih vprašal, kaj nameravajo s splošno stavko.

Odgovorilo se mu je, da se s splošno stavko demonstrira proti vladi, ki s nogami tepta in zatira svobodo delavcev. — Dokler bode ministriški predsednik Tisza, se ne porvejo zopet na delo.

V Szegedinu stopilo je v stavko 600 delavcev privodov. Sprehajali so se v gručah po mestu in pozivali zidarje in tesarje k stavki. Ker ti niso hoteli zapustiti dela, obmetali so jih s kamenjem.

Nastopiti je moralo vojaštvo, ki je zastražilo javna poslopja in se postavilo po mestnih ulicah.

Tudi iz drugih krajev se poroča o velikem delavskem gibanju.

Budimpešta. Napovedana stavka 6000 budimpeštanskih kočijazev se je pričela.

Budimpešta. V Debrecinu je došlo mej stavkajočimi delavci in policijo do krvavega prešpa. Vojaštvo je razgnalo množico. 40 oseb je aretiranih.

Budimpešta. Tudi v Budimpešti je 60.000 delavcev zagrozilo s splošno stavko. Socialno demokratsko strankarsko vodstvo se je proglasilo permanentno ter se je posvečevalo, kako naj se uvede generalna stavka. Vlada v tem slučaju grozi z — obsednim stanjem.

Nemiri na Ogrskem.

Budimpešta. Kakor se poroča, so rumunski kmetje v Bratki pri Eledu zažgali tudi neki grad in neko skladišče lesa. V občini Revje več hiš v ognju. Od ranjenecov na shodu je včeraj umrlo 8 oseb, tako da je število žrtev sedaj 31. Mej mrtvimi je tudi pet žensk. V Eledu je aretiranih nad 100 oseb. Dve občini je zasedlo vojaštvo.

Budimpešta. Strankarsko vodstvo socialdemokratov je dobilo iz Velikega Varadina poročilo, da so eledski nemiri nastali radi tega, ker so oblastva prepovedala shod socialdemokratov. Baje so oblastva namerala zapreti socialdemokratske voditelje, in to je hotela zbrana množica preprečiti.

Rusko-japonska vojska.

Kuropatkina so hoteli umoriti.

London, 26. aprila. V kitajske barake preoblečeni Japonci so poskušali umoriti generala Kuropatkina, ki se je mudil v Niučungu. Kozak, ki je spremljal generala, je opazil, kako je eden dveh mož, ki so se generalu približali, roko utaknil pod obleko. Kozak je moža pobil na tla. Pri prijatih Japoncih našli so nože.

Ruske križarice iz Vladivostoka pred Gensanom.

Tokio, 26. aprila. Tri ruske križarice ruskega vladivostokega brodograjskega podjetja so včeraj nakrat priplule v luko Gensan ter so potopile v globoko japonski trgovski parnik „Goyomaru“.

London, 26. aprila. Japonsko poslanstvo potrjuje poročilo iz Gensana.

Položaj ob Jalu.

Sul, 25. aprila. Japonske čete se razprostirajo 30 milj ob Jalu od Jongamfa in 10 milj nad Vidžu. Rusi imajo svoje glavne čete pri Antšungu. Tigerski grič je njihov ključ. Več otokov, eden nad in dva nižje od Vidžu, olajšujejo boj, ker lahko služijo

za oporišče topništva, ki bi ščitilo morebitni prehod čez reko. Japonske čete se utrjujejo v Yeng-Lengu, nižje Yongamfa. Prebivalstvo na severni obali Jalu prodaja živila Rusom. Več japonskih častnikov, o katerih se sumi, da so ruski ogleduhi, so zaprti.

Petrograd, 25. aprila. General Pflug dementira vest lista »Morning Post«, da bi bili Japonci že prekorčili reko Jalu.

Iskrovanja?

London, 25. aprila. »Daily Mail« poroča iz Sanhajkvana: Iz zanesljivega vira se poroča, da so Japonci pri Kiudu, severno od Port Arturja, izkrcali nekaj svojih čet. Drug majhen oddelček se je izkrcal na neki drugi točki, da pripravi večja iskrovanja.

Kitajska se razburja.

London, 25. aprila. Iz Tien-Taina se poroča, da je vest, da je admiral Aleksejev razglasil nad zadnjo postajo železnice pri Inču in nad kitajskim pristaniščem Niučungom vojno stanje, vzbudila v Pekingu veliko razburjenje. Kitajska vlada misli, da je s tem hotel admiral razmerje med obema državama še poslabšati. Kitajska vlada trdi, da je Rusija s tem prelomila svojo obljubo, da bo z mestom Inču ravnala kot z nevtralnimi ozemljem.

Ponosni Rusi.

Berolin, 25. aprila. Iz Petrograda se poroča, da vsi časopisi glavnega mesta nasprotujejo misli, da bi Angleška posredovala. Rusi ne potrebujejo nikogar, ampak bodo že sami obračunali s sovražnikom. Po vojski bo Rusija brez posredovanja tujih držav sovražniku narekovala mirovne pogoje.

Ruski listi o vojski.

»Mosk. Ved.« naštevajo v svojem članku »Vojska na japonskem ozemlju«, vse točke, kjer bi Rusi lahko izkrcali svoje vojaštvo. To so na južnozahodni obali od Kiusiu in na niponski zahodni obali. Razven tega Rusija napade Japonsko tudi lahko od severa. To je sicer dolga pot, toda na otokih se Rusi lahko bojujejo, četudi nimajo velike premoči na morju, ako napravijo Sihalin in Vladivostok za središče svojih operacij. Seveda bi Japoncem ne škodovalo mnogo, ako bi Rusi zasedli otok Jasio, toda od tu bi ti lahko Japonsko napadali od severa. Za Ruso bi bila polastitev Jasia zato velikega pomena, ker bi jih Japonci z njega le težko pregnali. Članek končuje: »Premestitev vojske na japonske otoke je na vsak način mogoča, in sicer prodirajo Rusi lahko od ene ali druge strani, kakor se jim zdi bolj ugodno. In to moramo tudi storiti. Naši cilji ne leže niti v zmagah niti v polastitvi Japonske, ampak mi moramo prepričati Japonce, da so že časi minuli, ko so lahko izživali sosede, toda se, ako so bili premagani, umaknili na svoje otoke. Da se to pogane Japonci, je tudi za njo samo velike koristi, še večje za nas, kajti ako bodo Japonci še dalje živeli v svojih sanjah, nam ne bo mogoče razvijati naših obmorskih pokrajin«.

Japonska zbornica.

Japonsko zbornico je otvoril cesar sam. Volitve, ki so se vršile zelo tajno, so donesle sledeči rezultat: 130 konstitucionalistov, 96 naprednjakov, 20 imperijalistov, 12 pristašev Husejevega kluba, 10 Doshi Kendyu Kvaj, 11 pristašev Koyavevega kluba, 26 liberalcev, 63 neodvisnikov. 11 drugih strank, skupaj 379 poslancev. Vzrok tolikih strank so zadnji prepiri. V resnici pa so brez pomena, ker bo sedaj, ko se je vojska že začela, državni zbor vse storil za ministrsko politiko.

Ruska ofenziva.

Petrograd, 25. aprila. General Kuropatkin je brzojavil carju, da je sklenil, v kratkem pričeti ofenzivo, ker je mnenja, da ima že zadosti čet in mu ni treba samo upati na srečo.

Port Artur.

Petrograd, 25. aprila. Ruski brzojavni agenturi poroča njen dopisnik iz Port Arturja: Tu je vse izvanredno mirno. Cete, mornarica in prebivalstvo prenašajo obleganje s čudovito hladnokrvnostjo in močatostjo. Pogin »Petropavlovsk« in smrt admirala Makarova in njegovega štaba popolnoma ni podrla ruskega vojaštva zaupanja, da se Port Arturja ni mogoče polastiti in da je japonski poriz neizogiben. Tekom dveh mesecev so trdnjavo tako dobro utrdili in preokrepili, da je njen padec nemogoč. Slabejša točka proti morju in celini se še vedno utrjujejo. Podsadka je z vsem mogočim preokrepljena za dalj ko eno leto. V mestu ni videti, da ga sovražnik oblega. Na izprehajališčih igra godba ter se izprehajajo gospe in otroci. Ponoči pa pokriva celo mesto popolna tema. Le pristanišče razsvetljujejo metalci svetlobe.

Japonci pripravljajo napad na Vladivostok.

Pariz, 25. aprila. Vladivostoko pristanišče je skoro popolnoma prosto ledu.

Večje število japonskih oklopnih in križaric se pripravlja na napad na pristanišče, kjer so štiri ruske križarice in torpedovke.

O odstopu Aleksejeva

se poroča, da je res Aleksejev vložil prošnjo za demisijo. Toda dobro poučeni krogi zatrjujejo, da se caru sedanji čas nikakor ne zdi umesten ugoditi prošnji admiralovi. Car se boji, da bi poročilo o demisiji njegovega namestnika v Mandžuriji napravilo v Evropi preveliko pozornost. Vsled tega ostane še nekaj časa Aleksejev carjev namestnik in podkralj v Mandžuriji.

Obolenje ruske carice.

Car bode koncem tega meseca obiskal oholelo carico v Carskojem selu. Preje bode pa še sprejel v zimski palači one vojake, ki so preživeli katastrofo pri Čemulpu. Pri oholeli carici bode car ostal teden dni. Carica zelo trpi na razburjenji živcu. Razburjenje povzročili so zadnji dogodki na bojišču. Na carico je posebno vznemirljivo vplivala katastrofa »Petropavlovsk«. Zdravniki so zato odredili, da mora biti carica popolnoma v miru.

Kitajci morajo zapustiti Kirin.

London, 25. aprila. »Daily Chronicle« poroča, da so Rusi zapovedali tartarskemu generalu, naj vse kitajske čete zapustijo pokrajino Kirin. To poročilo je vzbudilo veliko presenečenje, ker se dosedaj ni vedelo, da so v tem delu Mandžurije kitajske čete. Ker je mogoče, da japonske čete proderejo do te pokrajine, je samoobsebi umevno, da Rusi ne bodo pustili tam mongolskih čet.

Razna poročila.

Petrograd, 25. aprila. Car Nikolaj je podelil velikemu knezu Vladimiru za njegove zasluge za armado z dragocnimi kameni okrašene slike Nikolaj I., Aleksandra II. in Aleksandra III. in svojo lastno sliko. Zadnjo njegovo sliko in sliko Nikolaja I. je dobil tudi bivši vojni minister Miljutin.

Petrograd, 25. aprila. Šef Nikolajske akademije, generalni poročnik Glasov, je imenovan za upravnika ministrstva za ljudsko prosveto.

Poljaki v Nemčiji

se vedno bolj organizujejo. Kakor se poroča, vstanove v kratkem poljski volilni odbor za celo Nemčijo. Volilni odbor za severno-zahodno Nemčijo so Poljaki že prej ustanovili. Pri prihodnjih volitvah nameravajo v vseh onih krajih, kjer stanujejo Poljaki, postaviti svoje lastne kandidate. Kandidate bo postavljali osrednji volilni odbor kot najvišja volilna oblast ter se tudi z drugimi strankami pogajal.

Francoski predsednik v Rimu.

Predsednik Loubet je v nedeljo prišel v Rim. Pozdravila ga je velika množica, demonstracij ni bilo nikakih. Minister Giolitti je zaplenil razglas republikancev, v katerem so hujskali zoper papeža; na drugi strani je prepovedal papež vsako demonstracijo rimskih katolikov, ki so hoteli ob Loubetovim prihodu manifestirati pred Vatikanom. Papež je med tem sprejemal ogrske romarje. — Veliko pozornost vzbuja nenaadno odpotovanje nemškega cesarja iz Apulije, čeprav ni za to nikakih političnih motivov.

Rusija in Turčija.

Carigrad. Iz gotovega vira se čuje, da je ob priliki ruskega protesta zoper koncentracijo turških čet v turški Armeniji tukajšnji ruski poslanik, Sinovjev, izjavil, da Rusija ne bo trpela, da Turčija le deloma mobilizira svoj četni kor. Rekel je, da bo tudi Rusija mobilizirala svoje čete ob maloazijski meji, ako Turčija začne z mobilizacijo brez ruskega dovoljenja. Visoki turški krogi se sicer branijo, ustreduši ruski zahtevi, a se vendar boje zavrniti rusko zahtevo in bodo čakali nadaljnega razvoja vojske na daljnem Iztoku. Vpliv te vojske je tu dan na dan vedji, in protiturško gibanje vedno narašča.

Carigrad. Doslej je že okrog 3000 pomiloščenih Bolgarov izpuščenih bilo na svobodo.

Iz brzojavk.

Dunaj. Skupna ministrska konferenca se je sešla 23. t. m. pod predsedstvom grofa Goluchowskega, da odstrani nesoglasja med Avstrijo in Ogrsko glede skupnega proračuna za l. 1905, v prvi vrsti glede kreditov za nove topove, za katere zahteva vojna uprava 25 milijonov kron. Obojestranska fia. ministra pa bi rada to vsoto znižala na 15 milijonov kron.

Dunaj. Laški vseučiliščniki so imeli shod po § 2, na katerem so izjavili, da stališče akademičnih oblasti ni primerno za pomirjenje duhov. Pozvali so laške državne poslance, naj v parlamentu tozadevno povzdignejo svoj glas.

Budimpešta. V Szegedinu je bil ustanovni shod nove Banffyjeve stranke, ki

je sklenil pri novi dopolnilni državnozbornski volitvi kandidirati v državni zbor barona Banffyja.

Johnannesburg. General Botha je imel 23. t. m. popoldne govor, v katerem je povdarjal, da nihče ne namerava povzročiti vstaje. Bari hočejo s svojimi sestanki le utrditi položaj vlade.

Berolin. Listi poročajo o dovolitvi diet za državne poslance; predloga ima biti kmalu dovoljena. Zdaj se nahaja v cesarjevi pisarni.

Berolin. Nemška vlada je za 1. maj prepovedala skupne sprejede. Vojaštvo bo konsignirano, orožništvo določeno, da prepreči vse poizkuse proti tej naredbi.

Štajerske novice.

Š Strela v celjskem starem gradu. V nedeljo in soboto je večkrat treslo v celjski stari grad. Strela je napravila v zidovju veliko razpoko in velik kos zidu odrušila, tako da ima grad, ako se ga gleda od spodaj, sedaj drugo obliko. — Tuji v nemški mlin je to pot strela prvokrat tresla.

Š Obstrukcija v graškem občinskem svetu. V graškem občinskem svetu so prišli socialni demokrati z obstrukcijo. Pri razpravi o gasilskem redu je občinski svetnik Rezel predlagal z ozirom na poslovnik dobesedno čitanje pri drugem branju. Takoj pri 1. stavil je Rezel spremenjevalni predlog. Zavlada je živahno gibanje med občinskimi svetniki. Odstranilo se je več občinskih svetnikov, vsled česar je seja postala nesklepčna.

Š Umrl je v Splitu nagloma graški učitelj g. Jožef Lavrič, rodom Slovenec.

Š Na Frankolovem se bo obhajal sv. misijon od 30. aprila do 9. maja t. l. v spomin na slovesni jubilej razglasenja verske resnice Marije Brezmadežnega Spočetja. Vodili ga bodo veleč. gg. misijonarji od sv. Jožefa nad Celjem.

Š Strela. Iz Zusema se nam piše: Dne 9. februarja letošnjega leta je strela udarila v tukajšnjo šolo, da so se šolarji luči, ki se je v sobi pokazala, silno prestrašili; isto uro je udarila tudi v župnijsko gospodarsko poslopje, čeravno ima strelovod, naravnost med živino, da je hlapca, ki sta živino opravljala, pretreslo. Dne 22. aprila zvečer je udarila pa v strelovod župnijske cerkve, je od žice odskočila ter zid in strop na več krajih opraskala. Danes pa zopet grmi in se bliska, da se vse trese.

Š Birmovanje in kanonična vizitacija bo v dekaniji Dravsko polje od 23. maja do 1. junija, in sicer v Hričah 23. maja, v Framu 24., v Slivnici 26., pri sv. Jaržu na Drav. polju 29., pri sv. Lovrencu na Dr. p. 30., na Črni gori 31. maja in v Čerkovcah, kjer bo ob enem blagoslovljenje te meljnega kamna za župno cerkev, pa 1. junija.

Primorske novice.

p Prvi roj na Goriškem. Iz Budanj se nam piše: Danes, dne 25. t. m., na dan sv. Marka je ugrabil tukajšnji čebelar gosp. J. Curk prvi roj na Goriškem. Ker je to nekaj izvanrednega v tem času, Vam sporočam to, da objavite v listu.

p Samoumor poizkušen. V hotelu »pri treh kronah« je stanoval mlad gospod, ki je hodil na pošto vpraševati, če je prišlo na ime Otto Schmid kako pismo ali kaka nakaznica. Policija je pa dognala, da je pravo ime njegovo Václav Martinek, ki je pred kratkim pobegnil od vojakov. Ko je prišel na pošto, ga je prijel policaj. Martinek je tajil svoje pravo ime in se je ustavljaj, nakar ga je policist s sabljo udaril po roki. Ko je Martinek usidrl, da ne more ubežati, je potegnil revolver in si ga utaknil v usta. Ustrelil se je in padel na tla. Težko ranjenega so prenesli v bolnišnico, kjer je umrl, na da bi bil prišel k zavesti.

p Trgovska in obrtna zbornica goriška. Predsednik Paternelli je v svojem govoru kot stvari, za katere se mora potegovati zbornica, navedel sledeče: Železnico Červinjan - Gorica, mednarodni telefon, izpopolnjevanje dohodnine, naznanjene po družbah, so delovanje pri petletnem poročilu itd. — Vodstvo državnih železnic je uvedlo tretji vlak na črti Gorica-Ajdovščina.

p Goldinar je požrl. V Trstu sta se dva prijatelja pripravala za goldinar. Semic ga dene v usta, drugi mu ga hoče vzeti. Pri tem pa Semic pogoltno goldinar. Tamu ostane v grlu. Prijatelj ga pelje k policijskemu zdravniku, da mu potegne goldinar vun, a ni šlo, goldinar je zlezal še globlje. Zdaj je moral Semic v bolnišnico, kajti goldinar se mu nshaja že v želodcu.

Ponesrečena liberalna pisarija.

(Dopis)

Podpisani občinski odbor in drugi ljudje v župniji Prežganje so z ogorčenjem zvedeli, da je neki liberalni mazač v 75. številki z dne 2. aprila 1904 liberalnega lista »Slov.

Naroda« napadel našega obče spoštovanega gospoda župnika na ta način, da obrekuje in laže, kako da sramoti liberalce, da ni pustil za botra nekega liberalca, ampak da je poslal po učitelja, kako da dela petijot itd. Dotučna novica je podla laž, ostudno obrekovanje, od prve do zadnje besede popolnoma izmišljeno in zlagano.

Najprvo se javi, da v župniji Prežganje očitnega liberalca ni, ampak so vsi brez razločka pri treh volitvah soglasno volili poslance katol. - narodne stranke; tudi »Slov. Naroda« v celi občini ni. Iz tega sledi, da je podla laž, da bi bil g. župnik Jaklič kdaj kakega liberalca spodil iz cerkve in ga ne pripustil za botra, laž je nadalje, da se je g. župnik branil krstiti kdaj kako dete. Najbolj imenitna laž pa je, da bi g. župnik poslal potem, ko je liberalca spodil iz cerkve, po učitelja, ker ga tukaj sploh ni, ampak je le učiteljica. Tudi je neznano in smešna laž, da bi g. župnik delal strupen petijot zato, ker nima vinogradov ne vinskih tropin.

Ljudstvo je silno ogorčeno nad tem ostudnim obrekovanjem in se čudi, kje bi se dobila taka propalica, ki bi na ta način obrekovala. Pomilujemo pa pravce »Slov. Naroda«, da se dajo »futrati« s takimi lažmi, posebno še za velikonočne praznike.

Vedi pa ti, ki take izmišljene laži v »Slov. Naroda« objavljaš, da bolj ko svoje blatne odpadke na našega obče spoštovanega g. župnika mečeš, večjo čast, zaupanje in spoštovanje imamo do gospoda.

Županstvo občine Trebeljevo, dne 19. aprila 1904

Josip Gale,
župan.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 25. aprila

K stavki na Javorniku. »Slovenski Narod« v svoji besnosti proti delavstvu hoče boj delavstva na Javorniku zopet predstavljati kot strankarsko stvar, češ, »da klerikalci ščujujo delavce«. To »Narodovo« stališče je prava infamija. Delavstvo na Javorniku in Savije popolnoma solidarno, v boju stoje složni delavci vseh strank. Ako je »Slovenec« branil opravičene zahteve delavstva, storil je le svojo človekoljubno in domovinsko dolžnost. O »Naroda« je pa dovolj žalostno, da vedno očitnejše služi za lakaja izvestni gospodi, kateri na ljubo delavstvu izdaja! Stavko na Javorniku so vsi delavci pričeli popolnoma sami od sebe in mi smo zvedeli za stavko šele, ko je že dva dni trajala. Kakor vemo, občinstvo obsoja »Narodovo« protidelavsko pisarjenje in razven »Narodovega« uradništva nihče ne simpatizira z Luckmannom, ki potom »Naroda« ne bo spravil s sveta krivic, ki se gode delavstvu. Kakor rečeno, mi prav nič ne hujskamo, pač pa želimo, da se »Kranjska industrijska družba« postavi na stališče pravičnosti in ne vzbuja vedno večjih viharjev. Delavstvo na Javorniku ima za seboj simpatije cele dežele.

Iz Luckmanovega pašalika. Piše se nam: Delavci na Javorniku nadaljujejo svoj boj, pripravljeni so na vse; samo to je izključeno, da bi za prejšnjo pasjo plačo kopili industrijski družbi dobičke. Mr. je vzoren. Solidarnost savskih delavcev se kaže že v dejanjih. Sto delavk je že ostavilo delo. Luckman bo prav kmalu zvedel, da se delavci ne dajo ščiti iz sebe; niso kakor liberalni kapitalisti; drže kar obljubijo. Seer pa svobodno Luckmanu nositi svoja jajca po umazanih gnezdih »Slov. Naroda« ali »Grazer Tagespost«-e. — Šmoren iz teh jajc bo moral pojesti Luckman sam.

Stavka na Javorniku. Piše se nam z dne 25. aprila: Navdušenje, ki je sedaj med ljudstvom in delavstvom v tej dolini, je nepopisno. Delavstvo na Javorniku je mirno. Gospod Pongraz, ki se poschao lepo v čast Luckmannovo obnaša, grozi delavcem, če ne gredo delat, da jih bo on vse postrelil. To je kaznjivo in mi zahtevamo, da sodišče to preiskuje, da se takim nesramnim grozitam napravi konec. Včeraj zvečer so delavke glasno pojoč in noseč slovenske trobojnice manifestirale po Savi in na Jesenicah. Ljudstvo jih je navdušeno pozdravljalo. Pridružilo se jim je še nad tisoč delavcev in mirno pojoč so hodili po Savi in Javorniku. Ljudstvo pa pravi: To je moralo priti! — Dne 26. aprila: Danes so nekateri oddelki, od katerih so drugi oddelki odvisni, v to-

varni na Savi stopili v štrajk, med njimi vse delavke. Delavk je na Savi nad sto, in imajo grozno slabe plače po 13 do 14 gl. na mesec. Vrh tega obdujejo grdo z njimi. Zato so stopile prve v štrajk. Majster Pogačar jih še celo vleče za ušesa in zmerja z vsemi mogočimi priimki. Tisti oddelek delavcev, ki je stopil danes v štrajk, je gospod ravnatelj milo prosil, da vsaj do popoldne delajo, da, ker je železo vroče, ne bo škode.

Za pogorelce v Hinjah. V soboto sta poslance Povše in Žitnik s tovariši vložila v državni zbornici nujni predlog za državno podporo pogorelcem v Hinjah.

Zavreta kri. »Učiteljski Tovariš« piše dne 20. t. m. torej trinajst dni po deželnozbornski volitvi na Gorenjskem: »Nihče nam ne sme zameriti, da nam je zavrela kri in prešla potrpežljivost. Klerikalizem jo je zagazil pod nespretnim dr. Šusteršičevim vodstvom na vsi črti, ničudno, da jo je zagazil tudi na tem polju. Mi smo že povedali in dokazali, da je dr. Šusteršičeva politika nič vredna. On ne čuti z našim narodom, zato jo je brezvestno zavozil na vsi črti, da mora klerikalizem propasti in dobiti smrtni udarec. Ljudstvo se tega že očitno zaveda.«

— Železnica iz Lesca na Bled. O projektu veležrnice g. Tomaža Pavšarja glede ozkotrne električne železnice od postaje Lesce na Bled bo revizija trase 10. pr. m.

— Toča je okoli Poljan pri Kostanjevici padala 22. in 23. t. m. kot lešnji debela in je na nekaterih krajih pokrila tla tri centimetre visoko. Na Opatovi gori je bila toča še silnejša.

— Iz zapora ušel. Dne 22. t. m. je ušel iz sodniškega zapora na Rski natakari Jurij Hutter, 25 let star, doma v Tiefenbachu na Kočevskem. Zaprta je bil zaradi hudo delstva tatvine.

— »Narodni dom« v Pulju. Pred minulo nedeljo je bil sklical g. dr. Matko Laginja, kakor predsednik puljske posojilnice, nekaj rodoljubov na prijateljski razgovor radi gradnje »Narodnega doma« v Pulju. Zidala bo hranilnica. Zemljišče je že kupljeno in skoro prično z zidanjem. Gradnja »Narodnega doma« bo pomenjala velik napredek v življenju Sovanov v Pulju. Zato se radujemo iz srca na tej nakani.

— Umrl je v Kapli vasi posestnik in vinski trgovec g. Janez Grünthal st. v 67. letu svoje dobe.

— Prostovoljno gasilno društvo Vič-Glince naznanja, da praznuje letos slavnostno 30letnico društvenega obstanka dne 14. avgusta ter prosi slavnostno gasilno društva, naj to notico radi prireditve veselic blagohotno uvaževati izvolijo. Vse podrobnosti se pravočasno naznanijo.

— Pri občinskih volitvah v Celovcu so bili v III. razredu izvoljeni z 342 oz. 186 glasovi kandidati nemške stranke. Kandidat socialnih demokratov, Resig, je dobil 132 glasov. Vseh volivcev je v III. razredu 977.

— Ogenj Na Uacu je dne 22. aprila pogorela Rbaričeva hiša in gospodarsko poslopje. Na pomoč sta prihiteli požarni brambi iz Črknice in Dolenje vasi. Zažgali so baje otroci.

— Umrl je v Hrašti pri Ljubljani posestnik g. France Avšič.

— Hrvaške novice Toča v Vrabčah V petek je padala grozna toča okrog vasi Vrabče cel četrt ure in pobila vse nasade; dravje v cvetu, vinaka trta, vse je uničeno. V soboto je padala v Zagrebu toča, debela kot joca. — Železnica Križevci - Novi v Dalmaciji se ima v kratkem graditi; služila bo predvsem vojaštvu.

Ljubljanske novice.

Katoliško društvo za delavke je imelo v dvorani pučigamske pivnice jako prijeten zabavni večer. Vselej, kadar priredi to društvo kako veselico, so prostori napolnjeni in tako tudi zadajč. Vrlo lepo in precizno so prepevale društvene pevke pod vodstvom g. Ferjančiča. Pesem »Na vrhu« je vsem tako zelo ugajala, da so jo morale ponavljati. Tudi obe igri »Pri gospodi« in veseloigra »Na robu prepada« ali »Mladini pošteno zabavo« sta povsem zadovoljili občinstvo. Zast je prva igra povzročila mnogo smeha. O vseh igralkah se moramo kar najpohvalneje izraziti. Želimo le, da nas to vrlo društvo kmalu zopet razveseli s kakim zabavnim večerom.

Poročila se bosta gospod Peregrin Bogomil Kajzel, uradnik ljubljanske kreditne banke s hčerko drž. svetnika in profesorja vseučilišča, Rusinjo gđ. Heleno pl. Sercl in g. Ivan Petrič, preglednik pri električni železnici, z gđno. Josipino Kodoljo, zasebnico.

Sobotno predavanje slov. trgovskega društva »Merkur« je prav lepo uspelo. V nadaljevanje svojega prvega predavanja razpravljaj g. predavatelj o konkurznem po-

stopanju vobče, o konkurznem ediktu, o dolžnostih konkurznega komisarja, o volilnem narku, o upravniskem odboru, o likvidacijskem terminu, o konkurznem skladu, o konkurzni masi in o razdelilnem načrtu. Končno je gospod predavatelj omenil načine končanja konkurzov ter še posebej razpravljaj o posebnih predpisih pri trgovskem konkurzu. Očirnejše poročilo o tem predavanju ne bomo prinašali, ker je, kakor se nam poroča, gospod predavatelj obljubil na prošnjo društva »Merkur«, da objavi svoje predavanje v »Slovenskem trgovskem vestniku«, glasilu tega društva, na kar trgovstvo posebno opozarjamo. Predavanju je sledil zabavni večer, na katerem je društveni pevski zbor zapel več zborov. Glede občiska nam je omeniti, da ni bil tak, kakor bi bilo to pričakovati pri prireditvah strokovnih in za praktično uporabo prepotrebni predavanji; predavanja se je namreč udeležilo le okoli 60 oseb. Zadnji čas bi bil, da se naše trgovstvo pridre bolj zanimati za popolnejše strokovne naobrazbe, katera je za modernega trgovca neobhodno potrebna.

Izgubljen. Ušenka trgovske šole Terezina Pasquotti, stanujoča v Židovskih ulicah št. 5, izgubila je 23. t. m. na poti od starega trga do Židovskih ulic srebrno žensko uro. — Na Sv. Petra cesti izgubila je v soboto zvečer Marija Janežičeva, delavka v tobačni tovarni, denarnico z vsebino 10 kron. — Na poti od Tretove vile ob Cesti na Rožnik do tivolskega gradu izgubila je Ana Gogola, stanujoča na Rimski cesti št. 13, zlato žensko uro in zlato verigo. — Na Radeškega cesti je izgubila delavka Ana Pekolj, stanujoča na Rimski cesti št. 5, denarnico, v kateri je imela 4 K 74 v. denarja. — V Lattermanovem drevoredu izgubila je dne 24. t. m. Viktorja Stegnarjeva, uradnika žena, stanujoča v Židovskih ulicah št. 1, pozlačen naočnik s pozlačeno verigo. — Neznano kje v mestu izgubila je komptoristinja Marija Gospodaričeva, stanujoča na Bregu št. 20, srebrno pozlačeno žepničko.

Najdeno. Na južnem kolodvoru so bili v pretečenem tednu najdeni trije dežniki.

Mlad, črn pes, velik, se je izgubil z znamko št. 550. Najditeli naj ga proti nagradi izročijo v trafikni na Zabjaku št. 1.

Umrla sta v Križevniških ulicah gospod Karol Lušin, stotnik v pok. in Marija Gorjanc. V soboto je bila še v stolnici, v nedeljo so jo našli na tleh od mrtvonda zadeto. Sinoči je umrla.

Nov tamburaški klub. V Ljubljani se ustanavlja Slovenski tamburaški klub »Merje«.

Ne kaži ure. Mizar Ivan Tomec v Koledzijskih ulicah št. 10 vlačal se je dne 23. t. m. pončič z gostilne domov. V cerkvenih ulicah pridružil se mu je neki neznan človek, ki ga je vprašal, koliko da je ura. Tomec vzela je uro iz žepa in jo dal neznancu v roke, na kar je ta z uro pobegnil.

K zgradbi železnice v Hrušici se je odpeljalo včeraj 100 delavcev.

Na Nemško je odpotovalo včeraj 196 delavcev.

Pes ga je napadel. Pes tovarnarja in hišnega posestnika Adolfa Perlesa je dne 24. t. m. popoldne v Prešernovih ulicah napadel Toeniesovega delovodja Alojzija Waceka, kise je peljal z avtomobilnim biciklom po ulicah; skočil je v njega, ga popadel za nogo in ga potegnil na tla. Raztrgal mu je hlače in suknjo.

Stavbinska vest. Novo dvonadstropno hišo bo na Resljavi cesti poleg plinove tovarne postavila gospa Marija Toman.

Francoski cirkus Guillaume pride v Ljubljano.

Umrla je vdova kurjača Frančiška Kozina.

14 knežev pojedel naenkrat. Neki prisiljenec, ki je bil tri dni zaprt, je včeraj, ko je zopet smel na delo, pojedel 14 knežev. Dobil je take bolečine, da so ga od dela na stavbišču »Union« morali z resnim vozom odpeljati v bolnico.

V Ameriko. Včeraj odpotovalo je odtod v Ameriko 26 izseljencev. V Antwerpen se je včeraj odpeljalo 40 Hrvatov, ki potujejo v Ameriko.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Nevihita. Iz Sopronja poročajo: 23. t. m. je nevihta pokončala večino vinogradov. Na raznih krajih je ularila strela ter je pogorelo nekaj poslopij. — Prvi razred opuste. Na vprašanje želez. ministrstva je odgovorila večina železniških ravnateljev, naj se pri osebnih vlakih opusti prvi razred, pri državi pa pri brzovlakih na glavnih progah. — Dijaške demonstracije v Pragi se nadaljujejo. Češki dijaki so demonstrirali pred nemško tehniko. Nemški dijaki so morali pobegniti na dvorišče. — Ciklon na Moravskem. Na Moravskem je 23. t. m. divjal strašen vihar. Iz Hrotovice se poroča, da je vihar odnašal strehe, ruval drevesa in jih metal več metrov proč. V gozdu pri Radkovicu je vihar izruval 60 orlov najmočnejšega gozda, kakor bi bila drevesa

bilke. — Samomorženina in neveste. Iz Berolina se poroča, da je v soboto skočil v vodo v pridlo svoje neveste drogista Karol Anton. Ko je videla nevesta, da je njen ženin mrtev, izpila je strup, vendar je pa uganje, da jo rešijo.

Izpred sodišča.

Izpred deželne sodišča.

Mladit at. Šele 17 let stari delavec Miha Jakopin iz Javorja je bil že dvakrat zaradi tatvine kaznovan, a to ga ni poboljšalo. Dne 19. februarja zjutraj je v Plevnikovi hiši v Spod. Kašlju, kjer je za blapca služil, vzal svojemu sohlapcu par škornjev. vrednih 9 K; v Dobrunjah je pa pri Remcovih po noči na 24. februarja t. l. vzal eno kokoš, drugo noč je pa izmaknil pri Dečmanovih v Vodmatu, kjer je bil najet za delavca, 2 kokoši in eno vrečo. Jakopin se je pa od novega leta izvzemši kratkih presledkov tudi brez dela okoli potepal in ker je tatvine sam priznal, obsojen je bil na 7 mesecev težke ječe, potem se bo pa oddal v prisilno delavnico. — Iz šale resnica. Cene Zelezničar, hlapec v Skofelci in Janez Zgoni, hlapec v Zalogu, sta 13. februarja vozila auto iz Babne gorice na kolodvor v Skofelci. Bila sta nekoliko pijana in tako je prišlo, da ko sta šoto skladala, je v šali Zgoni Zelezničarja pahnil z njegovega voza na tla. To je pa obdolženca tako razjezilo, da je z rajtelnom vdaril Zgonca po glavi tako, da se mu je kri pocedila; nato je iz Ogorečevega hleva porabil gnojne vile ter ga z njimi vdaril po desni rami; a tudi to mu ni bilo še zadosti, temveč je tekel za Zgoncem po krajši poti, ker mu je skušal ta z vpreženim vozom uteči, ter mu je pot prestrigel in ga začel z debelim koncem biča po glavi in po roki obdelavati. Zelezničar se je zagovarjal, da je bil vsled padca iz voza in vsled zavžite pijače tako zmešan, da ni vedel, kaj da dela. Obsojen je bil na štiri tedne ječe.

Telefonska in brzojavna poročila.

Javornik, 26. aprila. Splošna stavka tudi na Savi.

Dunaj, 26. aprila. (Kor. urad.) Danes se je v državnemu zberu vršilo dobesedno čitanje došlih vlog.

Petrograd, 26. aprila. (Kor. urad.) Kurpatkin brzojavlja carju z dne 25. t. mes.: Zadnje dni smo opazili okoli Vidžu zbiranje japonskih čolnov in japonsko izkrcavanje potrebščin za mostove. — Dne 23. t. m. sta 14 vret nižje Siapuškike prešli preko reke Jalu dve stotni japonske vojske z nekaterimi jezdeci. Prekrbljeno je, da se ruske prednje straže pomnože. 20 vrst navzgor je opaziti japonske naprave za prehod. Južno od Jalu je sicer vse mirno.

Paris, 26. aprila. Sem došla poročila javljajo, da odpotuje v četrtek 28. t. m. rusko baltičsko brodovje pod poveljstvom admirala Roždestvenskega v Vzhodno Azijo. Štiri nadaljnje japonske divizije se mobilizirajo, iz katerih bo sestavljena tretja japonska armada.

Dunajska borza

dne 29. aprila.

Skupni državni dolg v notah	99:80
Skupni državni dolg v srebru	99:50
Avstrijska zlata renta 4%	119:30
Avstrijska krona renta 4%	99:60
Avstrijska inv. renta 3 1/2%	91:50
Grška zlata renta 4%	118:35

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, srednji sračni tlak 736.0 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra, v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi.	Nabe	Padavina v 24 urah
25. 9. zveč.	732.6	12.9	sl. jvzh.	dež	
26. 7. zjutr.	732.6	10.7	sl. svzh.	pol obl.	2.8
2. popol.	731.6	17.4	sr. jvzh.	del. jasno.	

tednja večerajšnja temperatura 14.3°, normale 11.3°.

Čedno stanovanje

v I. nadstropju na ulico, z dvema sobama in pritliklami dobi mirna stranka za termin avgust. 686 4-4

Istotam se sprejme gospodična na hrano in stanovanje s 15. majem.

Ponudbe na upravnistvo »Slovenca«.

742

Potrjim in žalosnim srcem javljam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je Bogu vsemogočnemu dopadlo našega dragega očeta, gospoda

Janeza Grünthal-a st.

posestnika in vinskega trgovca v Kaplji vasi

danes, dne 24. aprila 1904, ob pol 7. uri zvečer po dolgi in mučni bolezni, previdnega večkrat s sv. zakramenti za umirajočega, v 67. letu starosti poklicati na oni boljši svet.

Pogreb dragega rajnega bo v sredo, dne 27. aprila t. l., ob 8 uri zjutraj na farno pokopališče v Komendi, kjer se bo truplo položilo v rodbinski grob.

Sv. maše za dušnice se bodo brle o pogrebu in ob osmini v farni cerkvi komendski.

Draga rajnega priporočava v blag spomin in molitev.

V Kaplji vasi, 24. aprila 1904.

Janez Grünthal, sin.

Helena Grünthal roj. Zabret, sinaha.

Emajlna glasura, prava, uporabna, kateri se mnogo rabijo, n. pr. umivalniki, železje, les, kositar, kameniti predmeti, vodovodne škokije, ki jim da porcelanu slično prevlako. V škatljicah po 1/2 in 1 Ko. se dobiva pri tvrdki **BRATA EBERL** v Ljubljani, Franciskanske ulice.

Vnanja naročila po povzetju. 524 3 11-6

21 let star, marljiv in pošten trgovski poslovodja

vešč špecerijske in železniške stroke, bi rad svojo službo premenil. Najrajši kje na Štajerskem ali Dolenjskem.

723 3-2

Odda se takoj služba

organista in cerkvenika v Ribnem, p. Bled.

Letne plače 280 K, plačilo za zvonjenje, kopanje grobov in stolnine približno 100 K, prosto stanovanje in drva. Zemljišča za 2 1/2 mernika psetve. Natančnejša pojasnila daje

župni urad v Ribnem, p. Bled. (Gorenjsko). 703 3-3

Pijte Klauerjev „Triglav“

najzdravejši vseh likerjev.

544 150-11

Trgovci, obrtniki in zasebniki, kateri hočejo imeti

prahu proste

prodajalnične prostore, pisarne, skladišča in druge prostore, naj uporabljajo moje po dolgotrajnih preizkušnjah prirejeno in kot najboljšo sredstvo za preprečevanje nadležnega prahu priznajo

olje proti prahu.

Cena kilogramu 80 vinarjev.

Adolf Hauptmann

189 25-18 v Ljubljani.

Prva kranjska tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja.

Prodaja gozdov.

704 3-2

Dne 8. in 15. maja 1904

razprodalo se bo 80 oralov lepega v Hrušici ležečega črnega gozda. Nudi se redka prilika za dobro naložitev denarja.

Natančnejša pojasnila daje

c. kr. notar Anton Galle v Logatcu.

Krojaškega pomočnika sprejme takoj

Fran Vidmar,

krojač v Železnikih

740 2-1

Mednarodna panorama

Ljubljana, Počučarjev trg.

Ta teden

Potovanje od

741

Solnograda do vrha Watzmann.

Zadruga užitninskega zakupa v Radovljici sprejme takoj nadzornika in dacarja.

Prosilec za ti službi naj svoje prošnje s pričevali o enakem službovanji vložijo do 4. maja t. l.

na roke Vinko Hudovernika v Radovljici.

739 1-1

Načelstvo.

POZOR! Amerikanci!!!

All' rigth! Pri meni 80 fl. Konkurenca samo 70 fl. Zakaj??

Karol Rebek od c. kr. vlade potrjeni zastopnik „Proge rudeče zvezde“, Ljubljana, Kolodvorske ulice 41.

Fotografični atelije D. Rovšek, Ljubljana

se priporoča za vsa v fotografsko stroko spadajoča dela, kakor tudi za napravo krasnih po naj-novejšem slogu izvedenih

razglednic

v barvah ali svetlotisku po najnižjih cenah. Vsak kraj pridem pri naročitvi razglednic fotografirati

brezplačno.

732 4-1

Angeljnovi milo

Marzeljsko (belo) milo

z znamko

616 24-1

S

štedilnimili

za hišno rabo.

Dobivate jih po špecerijskih štacunah!

Pavel Seemann

izdelovatelj mila in čebelno-voščenih sveč v Ljubljani.